



Arkivsak-dok. 200900507-98
Arkivkode 020 &13
Saksbehandler Arne Norborg

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
24.11.2009

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2009: 18 RETT TIL LÆRING

Forslag til

VEDTAK

1. Oppland fylkeskommune mener at utvalget har gjort et viktig utredningsarbeid for å bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov. Det er fremmet mange viktige forslag.
2. Fylkesutvalget støtter uttalelsene i saksutredningen til de 60 foreliggende forslag, men vil særlig trekke frem følgende punkter:
 - a. Oppland fylkeskommune støtter ikke de foreslåtte endringer i forhold til Opplæringsloven kapittel 5 Spesialundervisning mht. begrepsendringer og saksgang.
 - b. Oppland fylkeskommune mener at innføringen av Læringsboka må utredes og vurderes nærmere, og støtter derfor ikke dette forslaget.
 - c. Oppland fylkeskommune mener at det er nødvendig å foreta en ny gjennomgang av de administrative og økonomiske konsekvensene av forslagene før de eventuelt blir vedtatt.

Bernt M. Tordhol
fylkesrådmann

Jørgen Skaug
fylkesopplæringssjef

SAKSINNSTILLING

HØRING - NOU 2009: 18 Rett til læring. (277 sider)

Dokumentet finnes her:

<http://www.regjeringen.no/pages/2213608/PDFS/NOU200920090018000DDDPDFS.pdf>

1. Innledning

Et bredt sammensatt utvalg har sett nærmere på spesialundervisningen og det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. – Utvalget har blant annet vurdert i hvilken grad vi har et system som sikrer tidlig innsats til førskolebarn, elever og lærlinger med særlige opplæringsbehov.

Utvalget har gjort et stor og viktig arbeid gjennom å fremskaffe kunnskap om et omfattende og viktig saksområde innenfor barnehage og skole. Dette vil være et viktig grunnlagsmateriale for den stortingsmeldingen som er bebudet.

Departementet ønsket en grundig gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole og en utredning av kommunesektorens behov for veiledning og støtte. Utvalget skal fremme forslag innenfor dagens ressursramme. Mandatet fins bakerst i dokumentet.

Utvalget tar utgangspunkt i følgende grunnleggende prinsipper:

- Likeverdig opplæring
- Tilpasset opplæring
- Inkluderende opplæring
- Universell utforming
- Medvirkning og innflytelse

I følge utvalget er hovedutfordringene i barnehagen og skolen følgende:

- Tendensen til ensretting av opplæringen og mangel på hensyn til mangfoldet blant dem som får opplæring
- Ulikheter i oppfatninger og forståelse av regelverk og utfordringer,
- Mangel på samordning, samtidighet og samarbeidskompetanse
- Forhold knyttet til den spesialpedagogiske innsatsen

Utvalget mener at disse fire utfordringene er de sentrale problemene knyttet til barnehagers og skolars evne til å gi gode tilbud til alle barn og unge. Hver for seg og sammen skaper de fire utfordringene utgangspunktet for det utvalget ønsker å bidra til å løse. Disse utfordringene er deretter oppsummert i tre hovedpoenger:

- Øker kvaliteten på den normale opplæringen, øker utbyttet.
- Regelverkets intensjoner må i større grad etterleves.
- Riktig kompetanse må finnes på riktig nivå.

Med utgangspunkt i dette peker utvalget på seks strategier som behandles i hvert sitt kapittel – kap. 13 til 18 – og munner ut i 60 forslag. Gjennom forslagene mener utvalget å ha tydeliggjort en oppfølgingsprosess overfor det enkelte barn og elev. Det er ikke gjort noen prioriteringer mellom forslagene.

1. Tidlig innsats og forebygging
2. Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen
3. Tilpassede læringsløp
4. PP-tjenesten og Statped – tettere på barnehager og skoler
5. Helhet krever tverrfaglig og tverretattlig samarbeid
6. Økt kompetanse på alle nivåer

Bl.a. følgende virkemidler er knyttet til disse strategiene: Kompetansetiltak og kulturbygging, faglige normer og rutiner, juridiske bestemmelser gjennom lov og forskrift, organisatoriske tiltak, samt økonomiske insentiver eller omfordeling av ressurser.

2. Generelle kommentarer

- a. Utvalget har gjort et viktig utredningsarbeid for å bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov. Det har kommet med mange viktige forslag.
- b. Utvalget foreslår en endring av begrepet spesialundervisning og at enkeltvedtak kan fattes uten sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten. Betegnelse "rett til spesialundervisning" foreslås endret til "rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen". Begrunnelsen for denne navneendringen er diskutabel både av juridiske og praktiske grunner. Forslaget kan oppfattes som en forskyvning av vektleggingen fra elevens rett til å vektlegge skolens plikt. En er ikke overbevist om at denne forpliktelsen vil være likeverdig med elevenes nåværende rett. Utvalget foreslår at enkeltvedtak om "ekstra tilrettelegging i opplæringen" også skal kunne fattes uten sakkyndig vurdering i tillegg til eksisterende ordning. Selv om intensjonen med å få PP-tjenesten mer ut i skolen er god, kan en ikke gå inn for dette. Ved siden av å svekke elevenes rettsikkerhet, mener Oppland fylkeskommune at om gjeldende lov og forskrifter etterleves, er denne intensjonen ivaretatt. Se spesielt kommentar til forslag 14.5 og 14.6 nedenfor.
- c. Utvalget foreslår å innføre Læringsboka for å sikre kontinuitet og dokumentasjon gjennom barnehage og skoleløp, ikke minst i forbindelse med overganger. Dette er et viktig anliggende. Oppland fylkeskommune mener at mange sider ved innføring av Læringsboka er ikke tilstrekkelig omtalt, avklart og vurdert til at en kan gå inn for denne. Det må gjøres en grundigere jobb før en kan ta stilling for eller i mot innføring av Læringsboka. Den gjennomgangen og oppryddingen som utvalget selv foreslår i 13.6 om dokumentasjons- og rapporteringsarbeidet må også være gjennomført. Oppland fylkeskommune at dette berører et så omfattende og viktig tema at det bør ut på ny høring når dette er gjennomført.
- d. Departementet ber om at forhold ved forslagene som har økonomiske og administrative konsekvenser som ikke er belyst av utvalget, vurderes av høringsinstansene og at eventuelle kommentarer gis i høringsuttalelsen. I utvalgets mandat heter det
 - Utvalget skal vurdere økonomiske, administrative og evt. andre vesentlige konsekvenser av de ulike forslagene.
 - Utvalget skal fremme forslag innenfor dagens ressursramme.

For flere av forslagene har utvalget argumentert for at de ikke vil ha økonomiske konsekvenser, men en rekke av forslagene har etter Oppland fylkeskommunes vurdering, til dels store økonomiske konsekvenser. Dette er kommentert under det enkelte forslag. Oppland fylkeskommune ønsker også å sette fokus på den usikkerheten som er knyttet til tidsrammen og størrelsen på de midlene som frigjøres knyttet til omorganiseringen av

Statped. Utvalget mener disse midlene skal kompensere for ekstraavgiftene mange av de forslagene medfører.

Økonomiske og administrative konsekvenser er i det hele ikke tilstrekkelig utredet. Kapittel 19 *Økonomiske og administrative konsekvenser av utvalgets forslag* er skrevet av sekretariatet. Disse spørsmålene har ikke vært behandlet i utvalget i det hele tatt. Kapitlet er kort, 2,5 side, og overflattisk og kan ikke danne grunnlag for en seriøs vurdering av hva gjennomføringen forslagene vil koste. Generelt må derfor de økonomiske og administrative konsekvensene utredes grundigere før forslagene eventuelt skal settes ut i livet.

- e. En kunne ønsket at utredningen hadde fremstått mer enhetlig ved at en hadde satt arbeidet inn i et bredere perspektiv, noe utvalget selv er klar over:

”Utvalget vil med dette signalisere en retning for videre utvikling av grunnopplæringen. Forslagene ”tetter hull”, men tar ikke for seg hele omfanget og kompleksiteten i opplæringen.” Kap. 15, s 168.

At utredningen ikke tar for seg hele omfanget og kompleksiteten i opplæringen, gjør at den er blitt karakterisert som ”skolsk” og ”smal”. Flere medlemmer av utvalget tar i særmerknader til orde for en bredere og mer helhetlig tilnærming bl.a. med en tydeliggjøring av kommunens sentrale plass i tiltak i forhold til barn og unge.

3. Kommentarer til de ulike strategiene, kapittel 13 □ 18

a. Tidlig innsats og forebygging. Kapittel 13

Oppland fylkeskommune støtter at det fokuseres på tidlig innsats. Også i videregående opplæring er det viktig at en oppdager og setter inn tiltak før problemene utvikler seg. Som det er sagt: ”Det er aldri for sent med tidlig innsats”. En støtter de fleste av disse forslagene under kapittel 13. Unntaket er innføringen av Læringsboka. Selv om intensjonene med Læringsboka er positive, er det så mange sider ved dennes innhold, funksjon, omfang og juridiske status som ikke er utredet, at det ikke er mulig å ta stilling til forslaget. I tillegg fins det allerede så mange dokumentasjons- og rapporteringsoppgaver i skolen at det er nødvendig med en opprydding før en vurderer innføring av Læringsboka. KS representant mener at de nye forskriftene er svært dekkende for oppfølging av elevers læring og at det er unødvendig å gjenta dette i nye/flere reguleringer.

b. Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Kapittel 14.

Med unntak av forslagene som ”alle” må være enige i, er Oppland fylkeskommune er uenig i de fleste av forslagene og det resonnerer en finner i dette kapitlet. Dels foreslår en endringer som lett vil skape uklarhet og usikkerhet, dels foreslår en ”endringer” som allerede gjelder. Forslagene knyttet til ekstra tilrettelegging i opplæringen berører ulike problemstillinger. En problemstilling er hvilke tilrettelegginger som vil falle inn under retten til tiltak som forutsetter enkeltvedtak, for eksempel forholdet til mer generelle organisatoriske tiltak i skolen. En annen problemstilling knytter seg til selve saksbehandlingen og forholdet mellom sakkyndig vurdering og vedtak.

”Retten til spesialundervisning” foreslås erstattet av en ”rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen”. Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Et lignende forslag var også med i forarbeidene til Kunnskapsløftet. Forslaget kan oppfattes som en forskyvning av vektleggingen fra elevens rett til å vektlegge skolens plikt. Et spørsmål er om denne forpliktelsen vil være likeverdig med elevenes nåværende rett. Oppland fylkeskommune mener dessuten at begrepet spesialundervisning er godt innarbeidet og ikke bør endres.

En mener at endringene som er foreslått når det gjelder saksbehandlingen i forbindelse med spesialundervisning, ikke vil føre til en bedring av elevenes situasjon, kanskje heller en forverring

bl.a. mht. rettssikkerhet. I kommentarene til punkt 14.5 og 14.6 har en gjort grundig rede for hvorfor en går i mot forslagene.

c. Tilpassede og fleksible opplæringsløp. Kapittel 15.

Det fleste av forslagene under kapittel 15 er ment å redusere frafallet i videregående opplæring. Oppland fylkeskommune støtter ikke de forslagene som går på endringer i organiseringen av videregående opplæring og på foreslåtte endringene av læreplanene i kunnskapsløftet. Forslagene vil neppe gi svar på utfordringene som møter elever som strever eller faller fra i videregående opplæring.

f. Pp-tjenesten og Statped tettere på □ tettere på barnehager og skoler. Kapittel 16.

Oppland fylkeskommune støtter de fleste av disse forslagene. Samtidig ønsker en å fremheve betydningen av at det lokale nivå får hovedansvar for å tilpasse kompetanseprogrammer til sine behov. Av samme grunn går en mot opprettingen av et nasjonalt utviklingssenter for PP-tjenesten lagt under Utdanningsdirektoratet.

Videre stiller en seg tvilende til den tidsplan og størrelsen på besparelser i forbindelse med omorganiseringen av kompetansesentrene. Flere av forslagene er basert på frigjøringen av disse midlene.

Oppland fylkeskommune er også opptatt av at mest mulig av hjelpen til brukerne må være nærmest mulig. De nye spesialpedagogiske sentrene må ikke bli utredningsbaser hvor problemer kartlegges, men lite blir sagt om hvordan en skal gi praktisk hjelp til opplæringen. Slik situasjonen nå er, bruker Oppland fylkeskommune det nærmeste kompetansesenter i minimal grad. Oppland fylkeskommune er enig i vurderingene i utredningene hvor det heter:

De (sentrene for sammensatte læreversker) dekker ikke bare området omfattende og sammensatte læreversker, men i realiteten også en rekke områder med relativt høy forekomst, slik som for eksempel lese-, skrive- og matematikkversker. Nettopp fordi dette er områder med høy forekomst, vil den lokale kompetansen ofte være like stor og relevant som i SLV-sentrene. På disse områdene er det også etablert nasjonale sentre. Årsrapportene viser at SLV-sentrene ivaretar en lang rekke arbeidsoppgaver og tjenestetilbud, brukergrupper og diagnoser, og deltar i en rekke ulike prosjekter. Det kan synes som om oppgaveporteføljen ved SLV-sentrene har vokst i bredden og blitt mer tilfeldig og uoversiktlig sammenlignet med de øvrige sentrene. Tilbudet overlapper også delvis andre tjenesteytere som PP-tjenesten, Habiliteringstjenesten for barn og unge (HABU) og Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP), s 182-3.

Forslaget om at Lillegården kompetansesenter skal ha en særbehandling og bestå under Utdanningsdirektoratet, kan en ikke støtte.

g. Helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid. Kapittel 17.

Oppland fylkeskommune støtter alle forslag som innebærer et sterkere og forpliktende samarbeid mellom etatene

h. Økt kompetanse på alle nivåer. Kapittel 18.

Oppland fylkeskommune støtter alle økte kompetansekrav til rådgivere og at disse gjøres formelle.

h. Økonomiske og administrative konsekvenser av utvalgets forlag.

Oppland fylkeskommune mener at dette arbeidet må gjøres på nytt. Sml. pkt. 2 a. over.

4. De 60 forslagene med kommentarer.

I det følgende har en satt opp alle de 60 forslagene i NOU 2009: 18. Forslagene er i *kursiv*, noen er foreslått støttet, noen ikke og noen er det ikke funnet grunn til å ta stilling til ut fra et fylkeskommunalt ståsted. Til en del av forslagene er det knyttet kommentarer for å underbygge den aktuelle stillingtaken eller klargjøre hvordan forslaget oppfattes.

Forslagene er nummerert innenfor hvert kapittel for å gjøre det lettere å henvise til de ulike forslagene. I NOUen er forslagene unummererte.

Tidlig innsats og forebygging – kapittel 13

Forslag 13.1

Barnehage- og skoleer får plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging av barns og elevers utvikling, læring og læringsmiljø

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. En plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging vil sikre tidlig innsats i alle faser av skoleløpet. Det er viktig å ta tak i ting som oppdages uavhengig av hvor i skoleløpet vansker oppstår. Dette er under forutsetning av at forslaget også inkluderer plikt til rask iverksetting av tiltak når det er avdekket behov for det. Kunnskap om barns og elevers utvikling, læring og læringsmiljø er ikke nok, handling må til – vente og se holdningen må til livs.

Forslag 13.2:

Det utvikles en ressursbank med varierte verktøy som en støtte for barnehager og skoler i oppfølgingen av barn og elever.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 13.3:

Kommunen får plikt til å sikre språkkartlegging av barn omkring fylte tre, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges

Forslag 13.4:

Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Oppland kommune mener at det ikke er mulig å ta stilling til spørsmålet om innføring av Læringsboka slik denne er omtalt i utredningen. Det er en rekke spørsmål som må drøftes mye grundigere. Dette er et omfattende tema og det endelige forslag bør sendes ut på ny høring.

Forslag 13.5:

Det gjennomføres foreldresamtaler minimum to ganger per år også i barnehagen.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 13.6:

Dokumentasjons- og rapporteringsarbeid i barnehage og skole begrenses til det som tjener barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø. Omfanget av dokumentasjons- og

rapporteringssystemer må derfor gjennomgås med sikte på å skape mer sammenheng og frigjøre ressurser til lærings- og utviklingsarbeid.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. En nødvendig gjennomgang, jf 13.4 over.

Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen – kapittel 14

Forslag 14.1:

Retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 erstattes av en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Denne retten utløses når eleven ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte. Tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes i verk i form av personellressurser, materielle ressurser og organisatoriske tiltak.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget om endring av begrepet "spesialundervisning" til "ekstra tilrettelegging i opplæringen". Utredningens begrunnelse for å endre betegnelsen er lite klargjørende. Begrepet er heller ikke definert slik til at det er klart for PPT, skole og foreldre hva som ligger i det. Dette kan føre til mye forvirring i praksisfeltet. Det er også uklart om det kun skal erstatte begrepet "spesialundervisning" i § 5.1 i Opplæringsloven eller føre til en mer omfattende omarbeiding av § 5.1 evt. hjemles i en ny paragraf.

Forslag 14.2:

Når tiltak som er satt inn for å bedre læringsutbyttet ikke har hatt ønsket effekt, må barnehage/ skole og PP-tjeneste samhandle om den videre tilretteleggingen.

Oppland fylkeskommune mener dette er et uklart og unødvendig forslag. Etter vår oppfatning gjelder dette også under dagens lover og forskrifter. Hva slags samhandling og i hvilke sammenhenger skal det skje? Har dette forbindelse med forslaget om at det kan lages to ulike typer enkeltvedtak, sml. forslag 14.5?

Forslag 14.3:

Den som har ansvar for gjennomføringen av ekstra tilrettelegging i opplæringen, må ha relevant kompetanse til å møte de utfordringene som ligger til grunn for tilretteleggingen, eksempelvis spesialpedagogisk kompetanse.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget om at den som skal gjennomføre spesialpedagogiske tiltak har relevant faglig pedagogisk kompetanse.

Forslag 14.4:

Individuell opplæringsplan slik denne beskrives i opplæringsloven § 5-5 skal inngå i læreboka.

Oppland fylkeskommune kan ikke forholde seg til forslaget da betingelsene rundt innføringen av Læreboka ikke er utredet.

Forslag 14.5:

Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og skolens egen sakforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget.

Det kan virke besnærende å forenkle saksbehandlingen, men spørsmålet er om saken på denne måten får en forsvarlig behandling. En kan bl.a. stille spørsmål om saken vil bli tilstrekkelig opplyst og om habilitet og interesser kan vanskeliggjøre en forsvarlig behandling.

I utredningen s 164 får vi den viktigste begrunnelsen for forslaget:

”Gjennom å endre kravet om obligatorisk sakkyndig vurdering til en plikt til samhandling mellom barnehage/skole og PP-tjeneste, vil man oppnå en bedre effektivitet i systemet.”
Oppland fylkeskommune er i tvil om effektiviteten vil bli bedre.

Gjeldende lov § 5-4 pålegger lærere å vurdere og å melde fra om elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. En slik melding skal føre til at skolen vurderer opplæringstilbudet og endrer dette slik at eleven får tilfredsstillende utbytte. For å gjøre dette er det ikke nødvendig å ha noen sakkyndig vurdering. En slik omleggingen av opplæringstilbudet kan skje umiddelbart gjennom omdisponering av ressurser/lærere. Dette kan selvsagt skje i samarbeid med PPT om foreldrene godkjenner dette. Skolene har lett for å ”legge skylden” på en forsinkelse med å iverksette tiltak i forhold til enkeltelever, på PPT. En praksis der skolen fremholder at de ikke kan foreta seg noe uten en sakkyndig vurdering, er ikke i samsvar med gjeldende lov og forskrifter. Skolen allerede har plikt og mulighet for å iverksette tiltak.

Skolen vil være part i saken og ha en egeninteresse. Det kan føre til at skolene fatter enkeltvedtak som medfører behov for økede ressurser fra bevilgende myndighet. Dette kan bli en ”bukken og havresekken” situasjon.

Foreldres muligheter for å vurdere om skolens tilbud om tiltak er ”godt nok”, kan en også trekke i tvil. Det er ikke lett for foreldre å vurdere om et tilbud er ”godt nok”. Den praktiske likeverdighet mellom skole og foreldre er dessuten ikke alltid til stede. Dette kan føre til at foreldre kvier seg for å si fra når skolen legger frem et forbedret tilbud, selv om de ikke er fornøyd med det nye opplegget. På denne måten vil realiteten i ”enigheten” kunne trekkes i tvil.

Forslag til endring av innholdet i § 5-3 med mer ansvar til skolene m.h.t. vedtak om spesialundervisning uten sakkyndig vurdering, vil gi PPT en uklar rolle i forhold til skolen, foreldrene og for PPT selv. Opplæringslovens krav om sakkyndig vurdering må forstås som en understreking av behovet for en grundig faglig vurdering av om retten til spesialundervisning er til stede, og av hvilke tiltak retten innebærer. Det er ikke nødvendigvis PP-tjenestens ansvar å gjennomføre alle oppgaver knyttet til en sakkyndig vurdering. Men PP-tjenesten er ansvarlig for at den blir gjennomført, og for de konklusjoner som trekkes. Dersom kravet til sakkyndig vurdering fjernes, er vi bekymret for at det vil bidra til en svekkelse av elevenes rettssikkerhet. Det kan ikke forventes at den enkelte skole har tilstrekkelig kompetanse til å ta stilling til dette alene. En slik praksis vil også kunne føre til større ulikheter mellom skolene.

Konklusjon:

- Oppland fylkeskommune er ikke enig i utvalgets forslag om endring av opplæringsloven § 5-3. For å sikre at saken blir tilstrekkelig opplyst, bør det alltid utarbeides sakkyndig vurdering før fylkeskommunen fatter vedtak om spesialundervisning.
- Oppland fylkeskommune ser PP-tjenestens arbeid med sakkyndige vurderinger som nødvendig grunnlag for at tjenesten skal kunne drive systemrettet arbeid på skolene for å sikre best mulig tilpasset opplæring for alle. Den sakkyndige vurderingen har også stor betydning når det gjelder å ivareta den enkelte elevs rettigheter, og sikre en mest mulig lik praksis i fylkeskommunen.

Forslag 14.6:

Det skal utarbeides sakkyndig vurdering dersom

- *det er sannsynlig at det må gjøres avvik fra læreplanen*
- *skolen ikke har den nødvendige kompetanse*
- *foresatte og barnehagen/ skolen krever det*
- *tilretteleggingen vil kunne forutsette større organisatoriske endringer*

Oppland fylkeskommune ser på dette forslaget som irrelevant og mener at forslaget viser at endringene som er foreslått under forslag 14.5, ikke er tilstrekkelig utredet og i praksis vil føre til en status quo, eller en uklar praksis der skolenes håndtering kan variere fra skole til skole. I nest siste strekpunkt går en ut fra at det istf ”og” skulle stått og/eller. Foreldre og elever i videregående opplæring, må ha en klar rett til å be om en sakkyndig vurdering slik de har nå, jf § 5-4. At skolen eller barnehagen alene kan kreve dette i forhold til et barn eller en elev PPT, kan en ikke støtte.

I videregående opplæring er de fleste vedtakene om spesialundervisning knyttet opp mot avvik fra mål i læreplanen. Dessuten vil de fleste vedtak om spesialundervisning gjøres i forbindelse med innsøking etter individuell vurdering til videregående opplæring. I alle slike saker bør PPT inn og gjennom den sakkyndige vurdering klargjøre rettigheter og tilrå tilrettelegging.

Forslag 14.7:

Rett til ekstra tilrettelegging for opplæringspliktig alder hjemles i barnehageloven.

Forslag 14.8:

En rett til ekstra tilrettelegging på grunnskolens område for voksne. Behovet for en lovfestet rett til ekstra tilrettelegging i videregående opplæring som er organisert særskilt for voksne utredes.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget slik det foreligger. Voksne har allerede rett til spesialundervisning på grunnskolens område, jf § 4A-2. Om det skal innføres en rett til spesialundervisning i videregående opplæring for voksne, må det utredes mye grundigere enn det her er gjort. En slik endring av voksnes rettigheter vil få betydelig økonomiske og administrative konsekvenser.

Tilpassede og fleksible opplæringsløp – kapittel 15**Forslag 15.1:**

Læreplanverket for Kunnskapsløftet gjennomgås med sikte på å gi fagplanene tydelige innholdsmomenter, og sørger for at det blir et helhetlig og konsistent styringsdokument og arbeidsgrunnlag for opplæringen.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Det er uklart hva forslaget innebærer. Arbeidet med læreplanene er i gang, se St. meld. nr. 31 (2007- 2008) Kvalitet i skolen, kap. 4.3.1: *Videre arbeid med læreplanene i Kunnskapsløftet*, der det opplyses at departementet vil utarbeide veiledende læreplaner i fag i form av veiledere til fagplanene.

Forslag 15.2:

Det utvikles differensierte læreplaner i fellesfagene for studieforbereidende og yrkesforberedende utdanningsprogrammer som kan imøtekomme elever på yrkesfaglige utdanningsprogrammer bedre enn i dag.

Oppland støtter ikke forslaget med unntak av for faget engelsk. Muligens kan de veiledningene som skal utvikles, bidra til bedre opplæring for alle fag. Spesielt fagplanen i engelsk har vært kritisert, både når det gjelder kompetansemål og timetall. Oppland fylkeskommune ønsker å opprettholde antall timer, men det er et behov for å se nærmere på kompetansemålenes innhold. Nivået på opplæringen og målene behøver ikke å bli "lavere" om en arbeider med et mer "fagrettet" engelsk sammenliknet med det man har på studieforbereidende. En kan legge mer vekt på et innhold som ligger nærmere de behov som elevene har for engelskkunnskap i sin yrkesutdanning, og opplæringen blir bedre tilpasset elevens yrkesvalg og -fremtidige behov. Dette vil neppe ha noen betydning for fremtidige studier.

Forslag 15.3:

Barnehage- og skoleeiere forsterker rutine for overganger og samarbeid mellom barnehage, skoler og lærebedrifter.

Oppland støtter forslaget.

Forslag 15.4:

Fylkeskommunene videreutvikler og gjør opplæringstilbud med avvik fra læreplanen tilgjengelige for elever som ved overgang fra grunnskole til videregående opplæring ikke har forutsetninger for studie- eller yrkeskompetanse.

Oppland støtter ikke forslaget. Forslaget er avgrenset til en bestemt målgruppe, men et viktig og vanskelig spørsmål er hvordan en skal komme frem til hvem som "ikke har forutsetninger for studie- eller yrkeskompetanse". Nesten "alle" tror de skal greie seg bedre i videregående enn de har gjort i ungdomsskolen. Erfaringene med lærekandidatordningen viser hvor komplisert det er å rekruttere ungdom til tilbud der det er avvik fra læreplanen.

Om opplæringstilbud medfører avvik fra læreplanene i kunnskapsløftet, er det viktig å få avklart om alle ungdommer som benytter seg av disse pr definisjon har spesialundervisning. Skal elever som har hatt spesialundervisning i grunnskolen for eksempel "slippe" dette i videregående fordi en har tilbud som er bedre tilpasset elevenes forutsetninger? Skal disse tilbudene være søkbare med egne søkerkoder for å "normalisere" dem? Hvor mange slike tilbud skal utvikles?

Det vil ha store økonomiske og administrative konsekvenser om det blir et krav til fylkeskommunene å ha en vifte av ulike tilbud da elevkostnadene vil bli vesentlig større pga. av individuelle behov og små grupper av elever.

Pr i dag defineres avvik fra Kunnskapsløftets læreplaner, fag- og timefordeling som spesialundervisning. I følge utredningen s 162 er det så mange som 20 – 25 % av elevene dvs. nesten 1/4. av elevene som ikke har tilstrekkelig utbytte av opplæringen, periodevis eller kontinuerlig. Om en utvikler alternative søkbare tilbud i videregående opplæring for disse elevene, må en vurdere om alle disse skal betraktes som elever med rett til spesialundervisning. Det vil skape en helt ny situasjon i skolen. For tiden søker vel 10 % videregående opplæring etter individuell vurdering og ikke alle disse vurderes å ha rett til spesialundervisning. Dvs. bare 1/4 av prosenttallet over.

Forslag 15.5:

Fylkeskommunene oppfordres til å bruke insentivordninger for å tilrettelegge for at lærebedrifter kan ta imot lærlinger med behov for særskilt oppfølging.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget under forutsetning overføring av friske midler til videregående opplæring. Det er viktig at slike insentivordninger også gjelder lærekandidater og evt. andre opplæringstilbud med avvik fra læreplanen

Forslag 15.6:

Alle elever i yrkesfaglige utdanningsprogrammer får tilbud om et 2 + 2 løp uavhengig av om de får læreplass eller ikke. Dersom eleven ikke får plass i lærebedrift, skal fylkeskommunen utvikle et tilbud med to års varighet på linje med opplæring i bedrift, eksempelvis gjennom en elevbedrift.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Det er uklart hvem en egentlig skal hjelpe gjennom en slik ordning, hvem er i målgruppen. Oppland fylkeskommune mener videre at et slikt tilbud ikke vil stanse "lekkasjen" mellom vg2 og videre yrkesopplæring. Det er viktig at det er én hovedvei for elever som velger yrkesfaglig utdanning. Forslaget vil gi alle elever rett til å velge 2 + 2 løp uavhengig av om de får læreplass eller ikke. Slik kan det bli en konkurrent til hovedveien til yrkesutdanning. Dette kan bety at flere elever velger å ta lærlingedelen i skolen og ikke i bedrift og således kan dette bli en konkurrent for lærlingordningen. Den videregående opplæring er i dag mer teoretisk enn praktisk rettet. Dette forslaget kan gjøre at elever nesten bare har "skoleerfaring" når de skal ut i praktiske yrker. Om dette blir en vanlig ordning, innebærer det en undervurdering av betydningen av praktisk erfaring og erfaring fra arbeidslivet under opplæringen. De behovene som en søker å tilfredsstille gjennom dette forslaget, bør tilpasses/gå inn under noen av de eksisterende ordninger med avvik fra læreplanen.

Påstanden i utvalgets utredning om at dette ikke skal koste noe, er det vanskelig å skjønne. Om de videregående skolene skal ha 2+2 tilbud i alle programmer, vil det stilles krav til skolene som de verken har kompetanse, utstyr eller plass til å drive.

Forslag 15.7:

Partene i arbeidslivet vurderer gjeldende regulering av funksjonstilleggene mellom yrkes- og utdanningsrådgivere og sosialpedagogiske rådgivere.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget med følgende presisering. Med partene i arbeidslivet menes her lærerorganisasjonene og KS.

Forslag 15.8:

Rådgivningstjenestens sosialpedagogiske funksjon evalueres, og oppgavene vurderes i sammenheng med PP-tjenestens og oppfølgingstjenestens oppgaver.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

PP-tjenesten og Statped tettere på – kapittel 16

Forslag 16.1:

PP-tjenesten skal være tettere på barnehager og skoler, og videreutvikle kompetanse på læringsmiljø, problematferd og sammensatte lærevansker.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Slik PPT for vgo er organisert i Oppland, er den tett på skolene. PP-tjenesten foreslås å videreutvikle kompetanse på tre områder med høy forekomst. Det er viktig at problematferd og sammensatte lærevansker ikke bare behandles "individuelt" med at de settes i systemsammenheng. Det er en sterk tendens til å individualisere problemene i skolen og mange elevers problemer kan være en naturlig reaksjon på et system som ikke fungerer godt nok. Om tettere på er et resultat av at PPT får

mer tid pga. at de ikke trenger å skrive så mange sakkyndige vurderinger, mener vi at en overvurderer virkningen av en slik endring, jf vår kommentar til forslag 14.5.

Forslag 16.2:

Det tas inn en bestemmelse om PP-tjenesten i barnehageloven.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget

Forslag 16.3:

Det etableres et nasjonalt utviklingssenter for PP-tjenesten, underlagt Utdanningsdirektoratet, med faglig tilknytning til et universitet eller høyskole. Senteret gis en økonomisk ramme på ca. 6 fagarstørk – 8 mill. kroner.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Ytterligere sentral styring og regulering av skolen og virksomhetene rundt denne, er det ikke behov for. Det er behov for å styrke PPT, men et nasjonalt utviklingssenter er ikke veien å gå.

Forslag 16.4:

Det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for PP-tjenesten og tjenestens samarbeidspartnere med en økonomisk ramme på ca. 50 mill. kroner per år.

Oppland fylkeskommune støtter en kompetanseheving i sammenheng med det 5-årige kompetanseløftet. Regionene ved kommunene/fylkeskommunene/ fylkesmennene bør få tilgang til disse midlene og sammen planlegge og gjennomføre utviklingsprogrammene. Om opprettholder planen om et nasjonalt utviklingssenter for PP-tjenesten, se 16.3 over, bør vente med dette til kompetanseutviklingsprogrammet er gjennomført.

Forslag 16.5:

Statped organiseres i fire samorganiserte og samlokaliserte spesialpedagogiske regionsentre (Sørøst, Vest, Midt og Nord), sammenfallende med helseforetakenes regionsstruktur. Regionsentrene løfstes.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Det må imidlertid gås en runde for å se hvilken kompetanse som bør ligge til regionssentrene og hvilken kompetanse den enkelte fylkeskommune bør sitte med selv. Dvs. en må se på hele tiltakskjeden.

Fylkeskommunene kan inngå samarbeidsavtaler med kommunene slik at mer kompetanse kommer nærmere brukerne og blir tilgjengelig for fler. Det er Oppland fylkeskommunenes syn at mest mulig av den kompetansen som trengs, bør være tilgjengelig på fylkesnivå og ikke regionorganiseres.

En bør også vurdere grundigere om de spesialpedagogiske sentra skal ha sammenfallende regionsstruktur med helseforetakene. Avstanden mellom bruker og senter kan bli stor og føre til liten bruk av tjenestene. Erfaringer med bruk av de nåværende kompetansesentra tilsier at geografien er viktig. Bruken av de ulike sentre vil alltid være prisgitt brukernivået og om dette nivået ikke opplever at en henvendelse er nyttig eller at det går for sent, vil bruken bli begrenset. Videre er en i tvil om det er hensiktsmessig å lovfeste Statpeds fremtid etter denne modellen.

Situasjonen for videregående opplæring i Oppland er at vårt nærmeste kompetansesenter praktisk talt ikke blir brukt, dvs. det er færre enn én ungdom pr år som henvises. Dette har sammenheng med flere forhold: Dels har en tilgang til nødvendig kompetanse gjennom BUP, HABU og gjennom egen PP-tjeneste. Det har også vært ventetid og tatt lang tid å få ut rapporter. Resultatet har vært til svært omfattende og grundige kartlegginger, men få anvisninger om hva en praktisk skulle gjøre på dette grunnlag. "Hva så" spørsmålet har ikke vært fokusert i tilstrekkelig grad. Arbeidet ved sentre blir rimeligvis mye fokusert på individer og deres behov, men skal de spesialpedagogiske regionsentre fungere, er det helt nødvendig at en tenker dem inn som et ledd i

tiltakskjeden for barn og unge med alvorlige vansker. Det er viktig å være klar over at en grundig beskrivelse av et problem bare delvis henger sammen med løsningen, dvs. hvordan opplæringen skal organiseres for at barnet eller den unge skal få en best mulig utvikling.

Forslag 16.6:

De midler som frigjøres i form av reduserte fellesutgifter og redusert husleie ved samorganisering og samlokalisering av sentrene, settes midlertidig som omstillingsmidler slik at de nye regionsentrene kan utvikle sin nye rolle.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. På grunnlag av tidligere erfaringer med omorganiseringer av spesialskoler/kompetansesentra er vi usikre på om midler kan frigjøres i det omfang og innenfor det tidsspenn som utvalget antyder.

Forslag 16.7:

Regionsentrenes oppgaveportefølje skal innbefatte spisskompetanse på fagområdene syn, hørsel, språk / tale/ kommunikasjon, ervervet hjerneskade og omfattende og sammensatte lærevansker.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Samtidig er det viktig at det fins kompetanse på disse områdene nærmere brukerne som kan ha mulighet for en tettere oppfølging etter at viktig kartlegging / diagnostisering er gjort ved regionssentrene.

Forslag 16.8:

Sentrene/ avdelingene for sammensatte lærevansker utvikles i sin nåværende form. 30 av 145 årsverk overføres til de regionale spesialpedagogiske sentrene for å ivareta behovet for kompetanse innenfor områder med lav forekomst knyttet til omfattende og sammensatte lærevansker.

Oppland fylkeskommune støtter, men ønsker også her at det tas en vurdering av hvilken kompetanse som skal overføres de regionale spesialpedagogiske sentrene og hvilken kompetanse den enkelte fylkeskommune skal sitte med selv. Nærhetsprinsippet er viktig for brukerne, sml. 16.7

Forslag 16.9:

Med bakgrunn i reduserte behov utvikles etter hvert de statlige hørselsskolene på grunnskolens nivå.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Utvalget har begrunnet forslaget med at elevtallet på de statlige hørselsskolene har gått ned grunnet ulike medisinske og teknologiske framskritt, herunder cochleaimplantat. Dette vil være tilfelle for mange elever, men det finnes også elever som ikke kan nyttegjøre seg av en slik operasjon og disse elevene må også ivaretas – elevene vil fortsatt ha krav på opplæring i og på tegnspråk jf § 2-6. Dette forutsetter en kompetanse kommunene sjelden besitter i dag. Disse utfordringene må søkes løst før de statlige hørselsskolene på grunnskolens nivå utvikles.

Forslag 16.10:

Skoledriften ved Briskeby skole og kompetansesenter og Andebu kompetanse- og skolesenter søkes godkjent i privatskoleloven da behovet synes å være stabilt.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 16.11:

SEAD (Samisk spesialpedagogisk støtte) med nåværende ressursramme tas ut av Statped's portefølje og legges under Utdanningsdirektoratet som et nasjonalt senter for samisk spesialpedagogisk støtte. Senteret knyttes faglig til Sàmi allaskuola (Samisk høyskole). Ressursrammen økes ut over dagens nivå med ca. fire fagårsverk – 3 mill. kroner.

Forslag 16.12:

Lillegården kompetansesenter med nåværende økonomiske ressursramme tas ut av Statped's portefølje og legges under Utdanningsdirektoratet som et nasjonalt senter for læringsmiljø og problematferd. Senteret knyttes faglig til et universitet eller en høyskole. Utvalget er delt i hvorvidt plasseringen gjøres varig eller for en prosjektperiode på fem år, hvorefter man vurderer videre tilknytning.

Oppland støtter ikke forslaget. Lillegårdens funksjoner må legges inn under den foreslåtte regionsstrukturen.

Forslag 16.13:

Etter at de foreslåtte tidsbegrensede tiltakene er avsluttet, brukes de frigjorte midlene til å styrke PP-tjenesten i kommuner og fylkeskommuner. KS og Kunnskapsdepartementet avtaler nærmere hvordan dette skal skje.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Helhet krever tverrfaglig og tverretattlig samarbeid – kapittel 17**Forslag 17.1:**

Bestemmelser om individuell plan hjenles i barnehageloven og opplæringsloven.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Etablering av og eierforhold til individuell plan må fortsatt entydig ligge i kommunen.

Forslag 17.2:

Bestemmelse i dagens særlover om individuell plan harmoniseres i de aktuelle loverkene.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 17.3:

Opplæringsområdet i individuell plan for voksne presiseres.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 17.4:

Det oppfordres til mer aktiv bruk av informert samtykke.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Informert samtykke innebærer at den som gir samtykke til utveksling av informasjon, må få vite konkret hva samtykket består i, hvem opplysningene skal gis til og hvilke konsekvenser det vil kunne ha å gi det.

Forslag 17.5:

Det innføres rett til én tjenestekoordinator (personlig koordinator) ved behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Plikt til å opprette en tjenestekoordinator må ligge på kommunalt nivå og forslaget oppfattes ikke som en lovfestet rett til én person.

Forslag 17.6:

Det foretas en tydelig grenseoppgang av ansvar mellom spesialisttjenesten innenfor opplæringssektoren (= de nye spesialpedagogiske regionsentre) og spesialisthelsetjenestene (barne- og ungdomsklinikkene) og deres oppgaver overfor kommunene.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Dette må skje i forbindelse med omorganiseringen av Statped.

Forslag 17.7:

Spesialisttjenesten innenfor opplæringssektoren (spesialpedagogiske regionsentre) og spesialisthelsetjenestene (barne- og ungdomsklinikkene) inngår samarbeidsavtaler.

Oppland fylkeskommune oppfatter forslaget som uklart. Det må vurderes og presiseres i forbindelse med omorganiseringen av Statped.

Forslag 17.8:

PP-tjenesten får selvstendig henvisningsrett til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og barnehabiliteringstjenesten (HABU).

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. PP-tjenesten har behov for selvstendig henvisningsrett til BUP og HABU når det gjelder videre utredning av lærevansker eller andre forhold som har betydning for læringssituasjonen. Kopi av henvisningen må sendes fastlegen. Det må utredes nærmere hva slags dette krever i PP-tjenesten (kontororganisering, -størrelse, utdanning m.v.), samt om en henvisningsrett også innebærer en henvisningsplikt. En slik ordning kan gjøre det lettere for PPT å følge opp saker i forhold til BUP og HABU.

Forslag 17.9:

Det legges til rette for økt samarbeid mellom PP-tjenesten og oppfølgingstjenesten.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. I Oppland har vi allerede et nært samarbeid mellom OT og PPT bl.a. gjennom den organiseringen disse tjenestene har i Oppland.

Forslag 17.10:

Kommunene, fylkeskommunene og NAV inngår forpliktende samarbeidsavtaler for å sikre at ungdom er i arbeid eller utdanning.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Det er allerede gjennomført i alle fylker. Utfordringen er å få ordningen til å fungere i forhold til ungdommer. Her gjenstår det fortsatt atskillige utfordringer før ordningen fungerer tilfredsstillende.

Forslag 17.11:

Det iverksettes tiltak for at barn under barnevernets omsorg/ i barnevernets tiltak får oppfylt sine rettigheter etter barnehageloven og opplæringsloven.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 17.12:

Det må klargjøres hvem som har ansvar for tilbud etter skoletid for de som har behov for det etter 7. trinn.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Fritidstilbud er et kommunalt ansvar og en ser ikke noe behov for en ytterligere klargjøring på det området.

Kompetanse på alle nivåer – kapittel 18

Forslag 18.1:

Den allmennkvalifiseringen i relevante grunnutdanninger følges nært opp og styrkes ut fra behovet for kompetanse knyttet til ekstra tilrettelegging i opplæringen, herunder spesialpedagogiske emner.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. For videregående skoles del kommer de fleste pedagogene gjennom PPU (praktisk pedagogisk utdanning). Det bør ikke være et mål at alle pedagoger skal ha spesialpedagogisk kompetanse, men det er viktig med faglig og didaktisk kompetanse og særlig styrking av tilpasset opplæring.

Forslag 18.2:

Ordningene for etter- og videreutdanningstilbud blir styrket, både når det gjelder allmennkvalifisering og kvalifisering med hensyn til barn og elever med behov for ekstra tilrettelegging.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget, under forutsetning av at det blir lokal/regional styring slik at de etter- og videreutdanningstilbud som igangsettes, dekker de behov fylkeskommunen/kommunene har med utgangspunkt i de kompetansekartlegginger som forestas. Kompetansehevingssystemet må bli varig og forankres lokalt. Det vil være en kombinasjon av nye midler og omprioriterte midler som må til for å gjennomføre nødvendige kompetansehevingstiltak.

Forslag 18.3:

Grunn-, etter- og videreutdanning for lærere samordnes innenfor rammene av GNIST.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget, men ønsker å påpeke at fylkeskommunene har ulike behov og at sentralisering generelt vil vanskeliggjøre dette.

Forslag 18.4:

Barne- og ungdomsarbeidere får hevet sin kompetanse på læringsmiljø og uanlige læringsutfordringer hos barn, slik at de kan bidra til en inkluderende barnehage og skole.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 18.5:

Samspeilet mellom kartlegging, evaluering og tiltak styrkes som kompetansefelt i lærerutdanningene.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 18.6:

Profesjonsorienteringen i de disiplinorienterte masterutdanningene blir styrket når det gjelder praktisk-pedagogisk orientering, krav til praksis i studiene og rådgivning ved starten av yrkeskarrieren.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 18.7:

Dagens utdanningstilbud til rådgivere i grunnopplæringen gjennomgås og vurderes med utgangspunkt i kompetansebehovene i rådgivningstjenesten.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. En er kjent med brevet fra Utdanningsdirektoratet av 29.6. 09 og støtter at det utarbeides kompetanse- og kompetansekriterier for rådgivere.

Forslag 18.8:

Det etableres et etter- og videreutdanningstilbud for sosialpedagogiske rådgivere.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Etter- og videreutdanningstilbudet må inneholde lokal frihet for den enkelte kommune og fylkeskommune i forhold til bruk av midler.

Forslag 18.9:

Det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for barnehager og skoler som skal bidra til utviklingsarbeid, veiledning og kompetanseheving knyttet til uenlige læreransker hos barn og unge. Programmet gis en økonomisk ramme på ca. 19. mill kroner per år.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget. Programmet må inneholde lokal frihet for den enkelte kommune og fylkeskommune i forhold til bruk av disse midlene.

Forslag 18.10:

Det inngås forpliktende samarbeidsavtaler mellom de spesialpedagogiske regionsentrene og universitets og høyskolesektoren.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 18.11:

De nasjonale sentrene under Utdanningsdirektoratet gis et tydelig ansvar for å bidra til utvikling innenfor ekstra tilrettelegging på sine områder.

Oppland fylkeskommune støtter ikke forslaget. Fylkeskommunen ikke støtter tenkningen om nasjonale sentre under Utdanningsdirektoratet.

Forslag 18.12:

Forskningen knyttet til barn, unge og voksne med behov for ekstra tilrettelegging i opplæringen styrkes. Det er behov for å heve kvaliteten på denne forskningen, slik at kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming og praksis styrkes. Dette bør skje innenfor Utdanning 2020.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Forslag 18.13:

Samarbeids- og koordineringskompetansen og kunnskap om andre yrkesgrupper det er aktuelt å samarbeide med, sikres bedre i pedagogiske og helse- og sosialfaglige yrkesutdanninger.

Oppland fylkeskommune støtter forslaget.

Utvalgets mandat:

- Utvalget skal bygge på de overordnede prinsippene om retten til tilpasset og likeverdig opplæring i en inkluderende skole for alle, samt prinsippet om universell utforming.
- Utvalget skal vurdere i hvilken grad vi har et system som sikrer tidlig intervensjon for barn med særlige behov, og vurdere tiltak som kan sikre tidlig innsats og livslang læring.
- Utvalget skal gjøre en grundig vurdering av hvordan den ordinære opplæringen legger til rette for læring og utvikling for den enkelte elev med særskilte behov.
- Utvalget skal vurdere tilbudet til voksne med særskilte behov, herunder voksne med lese- og skrivevansker.
- Utvalget skal gjøre en grundig gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole, herunder organisering, ressursbruk og resultater.
- Utvalget skal beskrive det statlige spesialpedagogiske støttesystemet og gjøre en samlet gjennomgang av arbeidsoppgaver og arbeidsdeling mellom enhetene i det statlige støttesystemet, og mellom det statlige støttesystemet og den lokale og regionale PP-tjenesten.
- Utvalget skal beskrive og oppsummere forhold som hemmer og fremmer tverrfaglig og tverretattlig samarbeid, lokalt og på tvers av nivåene.
- Utvalget skal som grunnlag for vurderinger og forslag utarbeide et oppdatert kunnskapsgrunnlag, herunder resultater fra evalueringer m.m.
- Utvalget må gjøre seg kjent med hvordan tilbudet for barn, unge og voksne med behov for spesialpedagogisk hjelp er tilrettelagt og organisert i sammenlignbare land og utnytte relevant internasjonal forskning på området.
- Utvalget skal på bakgrunn av sine analyser og vurderinger legge fram konkrete forslag til bedre organisering og effektiv ressursbruk for en fremtidig helhetlig tiltakskjede for barn, unge og voksne med behov for spesialpedagogisk hjelp. Forslaget må omfatte:
 - Ansvars-, oppgave- og rollefordeling for de ulike instanser på de ulike nivåer.
 - Ulike virkemidler med sikte på målrettet og koordinert hjelp nærmest mulig brukeren.
 - Særskilt omtale av psykisk helse, sosiale og emosjonelle vansker og atferdsvansker.
 - Vurderinger av fremtidige kompetansebehov i tiltakskjeden og samarbeid mellom støttesystemet og universitets- og høyskolesektoren skal omtales særskilt.
- Utvalget skal vurdere økonomiske, administrative og evt. andre vesentlige konsekvenser av de ulike forslagene.
- Utvalget skal fremme forslag innenfor dagens ressursramme.
- Utvalget må arbeide i tråd med utredningsinstruksen med veiledninger.
- Utvalget skal avslutte sitt arbeid innen 1. juli 2009.



Arkivsak. 200900507
Arkivkode ArkivKode
Saksbehandler Jørgen Skaug

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget	24.11.2009	127/09

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2009: 18 RETT TIL LÆRING

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 24.11.2009 sak 127/09

Fylkesordfører gjentok forslag til nytt punkt 3:
”Fylkesrådet for funksjonshemmede sender egen uttalelse i saken”.

I samsvar med fylkesrådmannens innstilling og forslag fremmet av fylkesordfører, fattet fylkesutvalget slikt enstemmig

VEDTAK

1. Oppland fylkeskommune mener at utvalget har gjort et viktig utredningsarbeid for å bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov. Det er fremmet mange viktige forslag.
2. Fylkesutvalget støtter uttalelsene i saksutredningen til de 60 foreliggende forslag, men vil særlig trekke frem følgende punkter:
 - a. Oppland fylkeskommune støtter ikke de foreslåtte endringer i forhold til Opplæringsloven kapittel 5 Spesialundervisning mht. begrepsendringer og saksgang.
 - b. Oppland fylkeskommune mener at innføringen av Læringsboka må utredes og vurderes nærmere, og støtter derfor ikke dette forslaget.
 - c. Oppland fylkeskommune mener at det er nødvendig å foreta en ny gjennomgang av de administrative og økonomiske konsekvensene av forslagene før de eventuelt blir vedtatt.
3. Fylkesrådet for funksjonshemmede sender egen uttalelse i saken.

